

Este bine să se citească Molitfele Sfântului Vasile cel Mare după Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie?!

Există în Biserica Ortodoxă Română obiceiul ca în data de 1 ianuarie, de ziua Sfântului Vasile cel Mare, să se citească, după Sfânta Liturghie, Molitfele scrise de Sfântul Ierarh. În legătură cu această tradiție locală (nu se citesc Molitfele decât izolat, nicidecum în întreaga Ortodoxie) părerile diferă, iar modul de aplicare a acestei rânduieli este deosebit de la o Biserică Locală la alta, de la o eparhie la alta sau chiar de la o parohie/mănăstire, la alta!

Astfel, în practica bisericească, Molitfele Sfântului Vasile cel Mare:

1. nu se citesc la data de 1 ianuarie;
2. se citesc după Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare;
3. se citesc după Vecernie sau la slujba dintre ani;
4. se citesc după Utrenie, înainte de Sfânta Liturghie;

Dintre variantele arătate mai sus, cea mai des folosită este practica citirii Molitfelor după Sfânta Liturghie! Însă, nu putem să nu ne întrebăm: este bine să se citească Molitfele Sfântului Vasile cel Mare după Sfânta Liturghie? Răspunsul nostru, chiar dacă supără, este categoric: NU! Nu este bine să fie citite Molitfele Sfântului Vasile cel Mare după Sfânta și dumnezeiasca Liturghie! Iată de ce:

1. Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare are ca scop împărtășirea credincioșilor. Însă vedem că accentul este pus, pentru data de 1 ianuarie, pe pregătirea pentru Molitfe, nu pe pregătirea pentru împărtășirea cu Sfintele Taine. Este o schimbare a priorităților liturgice nepermisă în Ortodoxie. Nu putem anula Sfânta Euharistie pentru a participa la un ritual de exorcizare a unei comunități întregi. Sau nu poți spune unor creștini care s-au împărtășit cu Sfintele Taine: „ieși diavole!” câtă vreme aceștia îl au pe Hristos;
2. Sfântul Vasile cel Mare nu a scris exorcismele pentru a fi citite de ziua lui, dar a scris Sfânta Liturghie cu scopul precis de a se împărtăși credincioșii

participanți la slujbă;

3. Pe data de 1 ianuarie săvârșim Sfânta Liturghie în primul rând pentru că este Praznic Împărătesc - „Tăierea împrejur”. Sfântul Vasile cel Mare este pomenit în această zi „cu cruce neagră”, după cum și Sfinții Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur sunt pomeniți individual tot cu „cruce neagră”, pe 25 ianuarie și, respectiv, pe 13 noiembrie. Ziua lor de pomenire, a Sfinților Trei Ierarhi, cu „cruce roșie”, este pe data de 30 ianuarie. Așadar, dacă nu ar fi fost Praznic Împărătesc, nu am fi avut zi de sărbătoare cu Sfânta Liturghie „de obște”, și, bineînțeles, nu s-ar fi citit exorcismele;
4. În Molitfelnic nu există specificația că Molitfele Sfântului Vasile cel Mare se citesc după sau în legătură cu Sfânta Liturghie. În practica bisericească, exorcismele se citesc de obicei după Sfântul Maslu sau individual acolo unde sunt cazuri de demonizare, cu post atât pentru preot cât și pentru credincioși. De aceea, într-o perioadă în care Biserica dezleagă la mâncare de dulce, este un non-sens să venim cu o altă învățătură pentru a susține practica citirii Molitfelor pe data de 1 ianuarie, mai ales după Sfânta Liturghie;

Este important să amintim aici și faptul că succinta noastră argumentare nu are nicio legătură cu decizia Patriarhiei[1] de a suspenda practica citirii Molitfelor Sfântului Vasile cel Mare la trecerea dintre ani, ci cu faptul că, această rânduială este pusă, cu precădere, în legătură cu săvârșirea Sfântei Liturghii și împărtășirea credincioșilor cu Sfintele Taine la început de an calendaristic, la vreme de praznic împărătesc și la sărbătoarea Sfântului Ierarh. Așezarea Molitfelor după Sfânta Liturghie minimalizează sau chiar anulează importanța participării la Sfintele Taine a credincioșilor pregătiți pentru împărtășire. Mai mult decât atât, însăși Sfânta Liturghie este desconsiderată, știut fiind faptul că, după Dumnezeiasca Liturghie, nicio altă ierurgie (cu excepția celor rânduite canonic: Parastase, Sfințirea apei etc) nu își mai găsește locul.

Ar mai trebui să adăugăm, în contextul unei situații fără precedent în BOR (legalizarea panereziei ecumenismului, după pseudosinodul din Creta din 2016, la nivelul întregii Patriarhii în octombrie și decembrie 2016), că aceste exorcisme nu pot fi citite fără o pregătire specială (post și rugăciune) sau fără o bună așezare sufletească străină de părtășia la erezie de care ne facem vinovați, cei mai mulți dintre noi, de mai bine de doi ani. În speță, pregătirea pentru citirea Molitfelor

Sfântului Vasile cel Mare ar trebui să țină seama și de importanța îngrădirii de erezie sau măcar a mărturisirii cu mult curaj și responsabilitate duhovnicească a Adevărului.

Având aceste repere, putem spune că practica citirii Molitfelor Sfântului Vasile cel Mare la data de 1 ianuarie, după Sfânta Liturghie, chiar dacă este bine înrădăcinată printre preoții, monahii și credincioșii BOR, este străină de Sfânta Tradiție și învățătura sănătoasă a Bisericii Sobornicești, făcând mai mult rău decât bine la nivelul existenței celei bune a fiilor Bisericii. De aceea, credem că este mult mai bine, pentru a nu se face tulburare printre cei care nu pot concepe ziua Sfântului Vasile cel Mare fără citirea Molitfelor, să se citească la Vecernie, la noaptea dintre ani sau dimineața, înainte de săvârșirea Sfintei Liturghii.

Poate ar fi mult mai bine să punem un accent mai mare pe pregătirea (după rânduiala bisericească în perioada de harți) în vederea împărtășirii cu Sfintele Taine la Praznic Împărătesc, de ziua Sfântului Vasile cel Mare și la început de an calendaristic. Dumnezeu să ne întărească spre tot lucrul bun și plăcut lui Dumnezeu!

La mulți și binecuvântați ani!

[1]

<http://patriarhia.ro/hotararea-sfantului-sinod-privind-citirea-molitfelor-sfantului-vasile-cel-mare-in-biserica-ortodoxa-romana-1559.html>

Hotărârea Sfântului Sinod privind citirea Molitfelor Sfântului Vasile cel Mare în Biserica Ortodoxă Română

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române întrunit în ședința de lucru din 16-17 februarie 2011, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a luat următoarea hotărâre privind citirea molitfelor Sfântului Vasile cel Mare în Biserica Ortodoxă Română:

Pentru a se evita excesele străine de duhul credinței și al buneicuviințe pastorale, precum și practicile dăunătoare unității liturgice, săvârșite cu ostentație sau din motive pecuniare, Înaltpreasfințitii și Preasfințitii chiriarhi vor adresa clerului îndrumarea pastorală și duhovnicească de a respecta rânduiala citirii molitfelor Sfântului Vasile cel Mare în zile de post, în cazuri individuale și, după caz, în legătură cu Taina Sfântului Maslu, atunci când bolnavul solicită, această rânduială trebuind să fie însoțită de post și spovedanie,

atât din partea clericilor, cât și a credincioșilor. În cadrul îndrumărilor respective se va preciza cu limpezime că **citirea Molitfelor Sfântului Vasile cel Mare în noaptea trecerii dintre ani este o practică regională (mai ales în sudul țării) neaprobată de Sfântul Sinod, inexistentă în alte zone ale țării și mai ales în practica altor Biserici Ortodoxe surori.**

Întrucât sărbătoarea bisericească de la 1 ianuarie (Tăierea împrejur cea după Trup a Domnului și Sf. Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei), care este și începutul anului civil, trebuie primită cu bucurie duhovnicească, **la sfârșitul Sfintei Liturghii se va oficia slujba Tedeumului**, așa cum se procedează la nivel panortodox și cum prevăd îndrumările tipiconale.

(Hotărârea nr. 630 din 17 februarie 2011)